DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N°. 17. **Vrijdag 19 October.** **1855.**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. *f* **4.50**; franco per post *f* **5.50.**
Advertentiën van 1—6 regels *f* **1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van *f* **1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

Belastingen.

Met 1 Januarij aanstaande zullen, zoo als bekend is, de accijns op het gemaal en het tonnegeld op de zeeschepen worden afgeschaft. Men mag zich inderdaad verheugen, dat het der tegenwoordige Regering gelukt is zich niet tot bloote woorden te bepalen; maar een [illegible] en gewigtigen stap te doen tot vermindering van lasten. Men moet zich verheugen, dat de gunstige staat van 's Rijks geldmiddelen het eindelijk heeft veroorloofd tot dien grooten maatregel over te gaan. Gedurende eene reeks van jaren was, zoowel in, als buiten de Kamers, op afschaffing of vermindering van belastingen aangedrongen, maar aan dat verlangen werd door vorige Ministeriën niet voldaan, omdat de voorzigtigheid en de behoedzaamheid dit beletteden. Het mogt aan het tegenwoordig Ministerie gegeven zijn, dien gunstigen dageraad voor ons land te doen aanbreken. Een der accijnsen, die het meest knelde, een der middelen, die handel en scheepvaart belemmerde, zullen weldra worden opgeheven. Daardoor zal de schatkist een aanzienlijk bedrag minder ontvangen. Die opheffing schrijft dubbele voorzigtigheid voor, zoo wel in het doen van uitgaven, als in het verminderen van middelen. De Minister van Finantien heeft dan ook, naar onze meening, zeer te regt, bij de aanbieding der begrooting te kennen gegeven: „Dat men thans gekomen is „tot de uiterste grens, welke de voorzigtigheid veroor„looft te naderen."

Dat gevoelen zijn wij volkomen toegedaan. Dat sluit niet uit, dat men in vervolg van tijd, zoo 's Rijks geldmiddelen zich al meer en meer mogten verbeteren, niet tot verdere afschaffing of vermindering zal kunnen overgaan. Maar op dit oogenblik daarvan te gewagen, achten we onvoorzigtig, ja roekeloos. Nog is de eerste stap niet geschied; nog heeft men de werking daarvan niet ondervonden; nog is het niet bekend of de schatkist het geheele verlies, dat zij ondergaan zal, zal kunnen derven. Nu te spreken van verdere afschaffing van accijns; op dat aanbeeld te slaan, dat komt ons voor te zijn onverantwoordelijk; want, men spiegelt daardoor aan de ingezetenen eene hersenschim voor, die zeker vooreerst niet voor verwezenlijking vatbaar is.

Het is ons aangenaam uit het voorloopig verslag van de Tweede Kamer, nopens de wet op de middelen, te ontwaren, dat de volksvertegenwoordigers zoo roekeloos en zoo onvoorzigtig niet handelen en dat er in gemeld verslag met geen enkel woord wordt gesproken, om op dit oogenblik den weg van afschaffing en vermindering verder te betreden. Integendeel, de eenige vraag, die zich bij het onderzoek van dat ontwerp voordeed, was deze, of men de opcenten, op sommige belastingen bij de wet van 13 Julij 1855 aangegeven om, zoo noodig, als gedeeltelijk equivalent voor den accijns op het gemaal te doen strekken, — of men die opcenten, immers voor het volgende jaar, zou kunnen ontberen. Hierover waren de gevoelens zeer uiteenloopende, zoodat er zelfs enkele leden waren, die de voorkeur gaven aan eene geheel nieuwe belasting, b. v. op de koffij, den tabak en de speelkaarten, dan dat zij de directe en indirecte belastingen met nieuwe opcenten zouden willen bezwaren. In de Kamer zelve heeft men dus de voorzigtigheid niet uit het oog verloren. Daar ziet men het in, dat er vooreerst geen stap verder moet gedaan worden. Onze opmerkingen zijn dan ook niet tegen die Vergadering, maar wel tegen sommige dagbladen gerigt. Wij lazen daarin nog dezer dagen, dat al de accijnsen moesten worden afgeschaft, dat er een ander belastingstelsel moest worden ingevoerd en dat dit niet zoo moeijelijk vallen zou.

Wij moeten bekennen, dat die woorden en die beschouwingen ons leed hebben gedaan. Immers men kent sedert jaren de moeijelijkheden, die het vraagstuk der belastingen aanbiedt. Telkenmale is het gebleken, dat ieder afschaffing verlangde, maar dat men het volstrekt niet eens was over het middel, waaraan de voorrang moest worden gegeven, en wierd er eene nieuwe belasting voorgesteld, van welken aard ook, de aanval en de tegenstand waren bijkans algemeen. Dit heeft dan ook de vroegere Ministers van Finantiën belet en belemmerd, om aan hunne ontwerpen gevolg te geven. Welken grooten maatregel zij in dat opzigt voorstelden, zij konden (wij spreken van de laatste jaren) dien geen ingang doen vinden. Eindelijk heeft het tegenwoordig Ministerie het moedige besluit genomen; eindelijk heeft de wetgeving het zegel van goedkeuring aan zijne voorstellen gehecht. Weldra is de dag daar, dat met de verandering van lasten zal worden aangevangen. De gevolgen, die dat besluit zal te weeg brengen op den geheelen toestand van 's Rijks geldmiddelen, zullen eerst in den jare 1857 op goede gronden kunnen beoordeeld worden. Wij wenschen niets liever, dan dat het tijdstip spoedig moge aanbreken, dat de Regering de opcenten zal kunnen ontberen, die uit de wet van 13 Julij 1855 voortvloeijen. Eerst dan, eerst in het jaar 1857, zal men met gerustheid den staat van 's Rijks finantien kunnen nagaan. Mogt het dan blijken, dat men, ten gevolge van voortdurende schulddelging, of ten gevolge van andere omstandigheden, verder kan gaan, dan op dit oogenblik geschied is, men mag gerust vertrouwen, dat de Regering niet achterblijven zal, die aangename taak te vervullen. Zoo lang echter goed beleid het belet meer grepen in het belastingstelsel te doen, zoolang ook zal de Regering, naar wij vertrouwen, 's lands finantien niet in de waagschaal stellen en zich niet laten bewegen, van het standpunt af te wijken, dat zij aangenomen heeft, zoowel bij de behandeling van het ontwerp tot afschaffing van den accijns op het gemaal, als bij de aanbieding der Staatsbegrooting voor 1856. Het was ons aangenaam, uit het verslag der Kamer, nopens de middelen, te ontwaren, dat, wat de afgevaardigden ook over de meerdere opcenten mogten denken, zij ons gevoelen, in laatstgemeld opzigt, waren toegedaan. Niet minder aangenaam was het ons te bespeuren, dat de meest gelezen dagbladen, al zijn zij ook niet van onze kleur, geen onvoorzigtigen raad aan de Regering of de Vertegenwoordiging gaven. Een en ander is dan ook de beste afkeuring voor de beschouwing van die bladen, welke wij op het oog hebben en die, hoezeer zij volledige kennis van zaken kunnen hebben, thans reeds, vóór dat de eerste stap nog zelfs werkelijk geschied is, van nieuwe vermindering of van veranderingen in het belastingstelsel gewagen.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

De tijdingen van het oorlogstooneel betreffen thans vooral drie oorden, dat aan den mond van den *Dnieper*, dat aan de rivier de *Belbeck*, in de Krim, en eindelijk *Kars*, in Aziatisch Turkije.

1o. Wat de gebeurtenissen aan den Dnieper betreft, reeds hebben wij de telegrafische berigten in ons vorig No. medegedeeld, volgens welke den 15 Kilburn door de scheepsmagt der bondgenooten is beschoten; waarop door de sterkte geantwoord is, met dat gevolg, dat een der stoomschepen, tot den aanval gebezigd, beschadigd is.

De Fransche troepen, die aan boord van de naar deze wateren bestemde schepen waren gegaan, bestonden uit drie divisien, met eene daaraan geëvenredigde artillerie en genie, alles onder opperbevel van den generaal Bazaine.

Het schijnt, dat die togt niet van langen duur zal zijn, daar de schepen alreeds in November te Konstantinopel worden terug verwacht, denkelijk om aldaar te overwinteren; dewijl, zoo als men weet, de Zwarte Zee van genoemd tijdstip af, zeer gevaarlijk wordt.

2o. Wat de gebeurtenissen in de Krim aangaat, de bondgenooten hielden tot den 15 de kruin van de heuvels boven de vallei van Baïdar met aanzienlijke magt bezet. Zoo men weet waren zij daarheen getrokken, tengevolge van eene beweging der Russen op Albat. De Russische linkervleugel is daardoor in de achterhoede uitgebreid. De Engelsche en Fransche ministeriële bladen meenen, dat dit de stelling der Russen niet versterkt; dat de bondgenooten de volkomen vrijheid hunner bewegingen behouden hebben, terwijl de Russen een aantal vaste stellingen hebben te bewaken, als de noordzijde van Sebastopol, de hoogten van Inkermann, de heuvelen van Mackenzie, en de passen van den Belbeck en de Katcha. De bondgenooten, meester van de Tsjernaïa en het bergvlak bij Sebastopol, kunnen dus, volgens die bladen, vrijelijk in de vallei van Baïdar afdalen. Vorst Gortschakoff bezet eene stelling die een hoek vormt, waarvan een der beenen is de landstreek tusschen het fort Konstantijn en Aitodor, terwijl de perpendiculaire lijn de landstreek is tusschen Aitodor en Albat. De bondgenooten, zeker van hun front, schijnen hunne krachten tegen den hoek der Russische stelling zamen te trekken, vrij zijnde om zich langzaam naar de achterhoede van den Russischen linkervleugel heen te bewegen. De vraag is echter altoos in hoeverre de staat van den grond zulks zal toelaten. Men leest toch in een berigt van de eerste week van October, dat niet minder dan 4000 arbeiders werkzaam waren aan het herstellen der zwaar beschadigde wegen en de bewegingen des legers van den voortgang daarvan afhingen. Dat leger bestond uit 35,000 man. Voor het oogenblik houden de beide legers elkander, in hunne stellingen, in het oog.

In verband met de verdere bewegingen dier legers is ook de versterking van de magt der bondgenooten bij Eupatoria; de afzending van generaal Colin Campbell naar die zeeplaats, heeft blijkbaar ten doel om, naar den eisch der omstandigheden, òf de achterhoede van vorst Gortschakoff te bestooken, òf naar Perecop op te rukken: in beide gevallen wordt in Londen en Parijs veel gewigt aan de magt te Eupatoria gehecht, welke op een gegeven oogenblik eene krachtige afleiding kan geven.

3o. Wat Kars aanbelangt, over de bijzonderheden moge nog verschil van opgaven bestaan, in de hoofdzaak bevestigt zich het afslaan van den storm, dien de Russen daartegen ondernomen hebben. De Turken zijn ditmaal gelukkiger geweest, dan verleden jaar bij Kurukdere en ook dan in den vorigen veldtogt tegen de Russen, toen Kars wel eene heldhaftige verdediging bood, maar ten slotte toch genomen werd, zoowel als Akhalkalaki en Akaltschik, die het uithielden tot de bezetting bijkans geheel gesneuveld was: doch zij moesten ook bukken voor de geestkracht van Paskewitsch en de meerderheid van het Russisch geschut. Ditmaal heeft Kars eene veel gelukkiger verdediging dan destijds geboden, en de Russische legermagt met gevoelig verlies afgeslagen.

Kars is aan alle zijden wel versterkt door nieuwe en oude werken, waarvan er eenige zeer stevig zijn. De bezetting zal 12 tot 16,000 man hebben beloopen: maar in die Turksche steden doen de inwoners, bij een beleg, ijverig dienst, zij voeren de wapenen, en begeven zich zelfs op de borstweringen.

Naar luid der ontvangen tijdingen werd de stad van alle zijden krachtig aangegrepen; de Russische generaal Murawieff wilde, vóór de aankomst van Omer-Pacha, de vesting dwingen, en zette daartoe alles op.

Ook volgens de opgaven der bondgenooten heeft zijne magt de grootste dapperheid aan den dag gelegd en gedurende zeven of acht uren onbezweken den aanval volgehouden; doch de verdediging zegevierde door niet minder krachtige inspanning en het beleid van den bevelhebber, generaal Williams. Het gevolg daarvan zou geweest zijn dat de Russen het beleg opgebroken hebben; althans de gemeenschap met de vesting was open en men heeft de tijding van den afgeslagen storm slechts in veertien dagen tijds in het Westen kunnen ontvangen. Sommige berigten melden, dat de generaal Murawieff den 30sten Sept. des daags na den storm, eene rugwaartsche beweging had gemaakt naar Alexandropol (Gumri); berigten van Russischen oorsprong weerspreken dit echter en zeggen zelfs, dat Kars weder is ingesloten. Die berigten verklaren het afslaan van den storm daardoor, dat in het begin van den strijd verscheidene hoofden gedood en gewond werden, waardoor de aanval zonder goed gevolg bleef. Te meer zijn de bondgenooten blijkbaar over dezen uitslag verheugd, omdat men den toestand van Kars, uit hoofde van het gebrek aan levensmiddelen, reeds als hopeloos beschouwde.

Te midden van al deze oorlogsverrigtingen vraagt men zich op vele punten van Europa af, welke kansen er voor den vrede bestaan?

Zoo men weet is er dezer dagen veel sprake geweest van vredes-voorstellen, door Pruissen gedaan, sedert de inneming van Sebastopol. Men heeft bevestigd en betwist — onze lezers zullen zich dit voorzeker nog wel herinneren — dat het kabinet van Berlijn, onmiddellijk na den val dier plaats, getracht heeft de Westersche Mogendheden te polsen, en dat die stap slechts afwijzing ten gevolge had. Sinds heeft men gesproken van nieuwe pogingen, uit dezelfde bron voortvloeijende, en eergister nog deelde de *Morning Post*

eene depêche uit Berlijn mede, behelzende dat de geruchten nopens onderhandelingen, waarbij Pruissen als bemiddelaar zou optreden, herhaald werden, en zelfs schenen bevestigd te worden. De *Morning Post* schijnt, o. a., aan dit gerucht toe te schrijven de terugroeping van den generaal von Wedell, die eenige maanden geleden te Parijs met eene zending belast was, welke tot geene gunstige uitkomst mogt leiden, maar veel opzien baarde, alsmede de terugroeping van den kolonel von Manteuffel, die nagenoeg op hetzelfde tijdstip ook eene zending te Weenen volbragt.

Wat betreft de poging, door het kabinet van Berlijn na den val van Sebastopol gedaan, ziethier wat een wel onderrigt Belgisch blad als waarheid meent te kunnen opgeven:

»In spijt van alle logenstraffing is het zeker, dat de heer von Manteuffel op dat tijdstip de gezanten van Pruissen te Parijs en te Londen de taak opdroeg, om de gevoelens der regeringen van Frankrijk en Engeland te polsen, of zij toen het tijdstip geschikt achtten om de vredes-onderhandelingen te hervatten. Er werd aan die staatslieden niet geantwoord door eene volstrekte ontkentenis, maar door de verklaring, dat Frankrijk en Engeland Duitschlands bemiddeling niet aannamen; dat, bijaldien Rusland weder vredes-voorstellen mogt hebben te doen, het zulks zoo al niet zelf regtstreeks aan de kabinetten van Parijs en Londen, dan toch ten minste door tusschenkomst van een der regeringen van den tweeden rang, die een onzijdig standpunt hadden gekozen, behoorde te doen, in dier voege, dat de rol der regering zou zijn niet die van bemiddelaar, maar eenvoudig gelijkstaande met die eens tusschenpersoons. In dat geval zouden Engeland en Frankrijk het oor leenen aan vredes-voorslagen, welke hun mogten worden gedaan, en de waarde daarvan beoordeelen.

Zoo was, gelooven wij, de geest en strekking van het antwoord aan de Pruissische diplomaten gegeven en het was dat antwoord, onmiddelijk door hen per telegraaf naar Berlijn overgezonden, dat men, daartoe de strekking verdraaijende, voorstelde, als eene volstrekte weigering der Wester-magten om in eenige vredesonderhandeling te treden.

Wat betreft de pogingen, die, naar men zegt, later door Pruissen hernieuwd zijn: wij gelooven, in weerwil van hetgeen eergister nog door de *Morning Post* beweerd werd, dat, indien zulks met der daad had plaats gegrepen, haar dezelfde ontvangst zou zijn te beurt gevallen, dat, zonder op volstrekte wijze alle vredesvoorstellen te verwerpen, de Westersche mogendheden bij voortduring de bemiddeling van Pruissen zouden hebben geweigerd. Maar er is meer: eene telegrafische depêche uit Berlijn van de jongste dagteekening meldt, dat de *Preuss. Corr.*, waarvan de ministeriele gezindheid bekend is, in zijn nommer van eergisteren alle geruchten nopens nieuwe vredes-onderhandelingen op de meest stellige wijze logenstraft, verklarende o. a. dat het onwaar is, dat het kabinet van Berlijn van zijn kant zulke voorstellen van Rusland ontvangen heeft, en dat, bovendien, met het oog op de tegenwoordige gezindheid der Westersche mogendheden, geen bemiddelend voorstel kans tot slagen zou hebben.

Men zal opmerken, dat de *Preuss. Corr.* van *bemiddelende* voorstellen spreekt en niet van *vredes*-voorstellen, als hebbende geen kans op gunstige ontvangst bij de kabinetten van Londen en Parijs; iets wat volkomen overeenstemt met hetgeen wij hierboven zeiden: de Westersche mogendheden verwerpen niet alle vredes-voorstellen, maar zij willen geen bemiddelaar.»

Veel invloed op de kansen van vrede zou, natuurlijk, hebben de zamenstelling van eene krachtige vredespartij in Engeland. Het *Journal des Débats* bespreekt dit in een uitvoerig betoog en komt tot de slotsom, dat zich wel eene coalitie, uit verschillende bestanddeelen bestaande, tegen het tegenwoordige Britsche bewind zou kunnen vormen, maar dat uit die verschillende bestanddeelen kwalijk een nieuw kabinet zou zijn zamen te stellen. Het blad meent tevens, dat de jongste voorspoed der wapenen van de bondgenooten het ministerie van lord Palmerston bevestigd heeft; dat ondanks alle verliezen en drukkende lasten het Engelsche volk de voortzetting van den oorlog nog wil.

Indien wij alzoo thans de aandacht meenen te moeten vestigen op de nieuwe oppositie-partij, die zich in Engeland begint te vormen, dan geschiedt zulks geenszins omdat wij gelooven, dat die oppositie zal slagen en dat een vredelievend ministerie uit den boezem van dezelve zal ontstaan. Integendeel hebben wij de vaste overtuiging, dat bij de tegenwoordige gesteldheid der gemoederen, ingeval het thans bestaande Britsche ministerie werd omvergeworpen, dit alleen zou geschieden omdat het de eischen van het oogenblik niet genoegzaam had doorgrond, en het uit dien hoofde slechts plaats mogt maken voor een bewind, uit staatslieden bestaande, die nog verder zouden meenen te moeten gaan dan de aftredende ministers.

Men verzekert, dat de heer von Prokesch Osten, die den baron von Häller als Oostenrijksch gezant te Konstantinopel zal vervangen, bepaaldelijk belast is om met de Ottomanische regering eene nieuwe regeling van zaken in de Donau-vorstendommen tot stand te brengen, vooral ook tot wegneming van de moeijelijkheden, welke omtrent de bezetting van die Vorstendommen door de Oostenrijksche troepen gerezen zijn.

Men verzekert thans stellig, dat de Deensche regering in de conferentien, welke in November te Konstantinopel over den Sondtol zullen gehouden worden, den voorslag doen zal tot kapitalisatie van dien tol.

Er is te Parijs sprake, dat de graaf Walewski op nieuw als gezant naar Londen vertrekken en de heer Drouin de l'Huys wederom als minister van buitenlandsche zaken optreden zou.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Naar luid der te Malta uitkomende dagbladen, zou het Britsche eskader, onder de bevelen van den schout-bij-nacht Stopford, eerlang in de Napelsche wateren verschijnen.

— Over St. Francisco had men berigt, dat het Engelsche eskader, hetwelk van Petropaulowski naar de rivier Amour gestevend was, om aldaar de ontsnapte Russische oorlogschepen op te zoeken, onverrigterzake was teruggekeerd. Men meende, dat de vijandelijke schepen naar Ayan geweken waren, doch ook deze plaats had men verlaten gevonden, en het was onbekend, werwaarts de Russische schepen zich gewend hadden.

OOSTENRIJK.

Reeds hebben wij gister melding gemaakt van het onlangs tusschen Oostenrijk en den Pausselijken Stoel gesloten en geratificeerde concordaat; dit behelst de volgende bepalingen:

»In al de deelen des lands, in welke de R. C. godsdienst heerscht, zal zij met hare gezamenlijke regten en voorregten, haar door de heilige canons verzekerd, in stand worden gehouden. Het *placetum regium* wordt opgeheven.

»Het verkeer der bisschoppen met den H. Stoel, in geestelijke aangelegenheden, van de geestelijkheid met de bevolking, betreffende geestelijke zaken, wordt vrij verklaard.

»De bisschoppen hebben de vrije benoeming hunner vicarissen en raden; het verlof en de weigering der wijding; de verordening der openbare gebeden; het bijeenroepen der synoden; het regt om gevaarlijke boeken te verbieden.

»Aan de bisschoppen is, in alle openbare en bijzondere instellingen, de geestelijke opvoeding der jeugd toevertrouwd, en het onderrigt in de K. lagere scholen wordt aan eenen inspecteur van hunnentwege onderworpen.

»Kerkelijke aangelegenheden worden, naar de voorschriften van het concilie van Trente, door kerkelijke regters beslist. Alleen betreffende echtverbindtenissen wordt de kennisneming van de werking der kerkelijke beslissing op dezelve aan den wereldlijken regter opgedragen.

»Kerkelijke misdrijven van geestelijken worden door de bisschoppen gestraft. Alleen burgerlijke misdrijven worden door den burgerlijken regter beoordeeld, na zich deswegens met den bisschop te hebben verstaan. In de gevangenissen worden de geestelijken van de burgerlijken gescheiden.

»Mondelinge of schriftelijke aanrandingen van de R. K. Godsdienst worden niet geduld.

»De klooster-orden hebben het regt van vrij verkeer met hare in Rome aanwezige hoofden, behoudens het regt der bisschoppen. Deze hoofden hebben de bevoegdheid om de kloosters te bezoeken. De orden hebben het regt om noviciaten te openen; — de bisschoppen kunnen, met overleg der Regering, nieuwe mannen- en vrouwen-kloosters stichten.

»De eigendommen der kerk zijn heilig en onaantastbaar. De kerk heeft het regt dezelve te vermeerderen. Geene kerk of eigendom kan worden vervreemd, dan met goedvinden van den Stoel van Rome, behoudens het regt der bisschoppen. Het kerkelijk eigendom wordt overeenkomstig de kanonieke verordeningen beheerd. Het regt om tienden te heffen wordt, daar waar het nog bestaat, bevestigd, en daar, waar het niet bestaat, voorziet de Regering in eene dotatie.

»Al de verder niet genoemde aangelegenheden worden, volgens de leer der Kerk en van den Heiligen Stoel, geregeld.»

GRIEKENLAND.

Uit Athene wordt van den 12den gemeld, dat de feestdag des Konings met groote vreugdebetooning was gevierd; dat de nieuw benoemde ministers een programma hadden uitgevaardigd, waarbij zij hadden verklaard, getrouw aan den Koning te zullen blijven; de verpligting des Lands jegens de bondgenooten en de onzijdigheid te zullen betrachten, en de openbare rust te zullen handhaven, met wenschelijke verbeteringen in het openbaar bestuur.

SPANJE.

Uit Madrid wordt gemeld, dat de coalitie der tegenstanders van het Bewind ontbonden is; dat de minister Bruil aan 't bestuur blijft, en er weder eene leening van 66 millioen ophanden is.

LATERE BERIGTEN.

Hamburg, 18 Oct. Er zijn andermaal negen kanonneerbooten uit de Oostzee voor Elseneur aangekomen. Zij keeren naar Engeland terug. Thans liggen te Elseneur 19 kanonneerbooten en bombardeergaljoten.

Berlijn, 17 October. Eene Deensche depêche, betreffende de conferentie over den Sondtol, gedagteekend 1 Oct., is hier ontvangen en is vergezeld van eene memorie en een statistische tabel. De Deensche regering behandelt de quaestie vooral uit het staatkundig oogpunt.

Parijs, 18 October. De admiraal Bruat deelt bijzonderheden mede van eene expeditie naar de stad Taman en het fort Thanagoria. De expeditie is volkomen goed geslaagd en daardoor zijn belangrijke resultaten verkregen, waardoor de vijand is beroofd van de bases zijner operatien voor den winter-veldtogt, en door de vernieling der plaatsen, welke groote gebouwen bevatten, die tot kazernen en hospitalen kunnen dienen. De ontruiming van het materieël naar de Kaap St. Paul is geëindigd. De troepen en de flotille zijn in de golf van Kertch teruggekeerd.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Uit het Voorloopig Verslag nopens het ontwerp van wet op de Middelen, bestemd om de uitgaven te dekken, die in de algemeene Staatsbegrooting voor 1856 begrepen zijn, ontleenen wij het volgende:

§ 1. Naar het oordeel van vele leden is de raming der middelen, die aan de tegenwoordige Staatsbegrooting, als een geheel beschouwd, tot grondslag ligt, te hoog dreven. Bij die raming is, schier zonder uitzonderi werkelijke opbrengst der middelen over 1854 tot m aangenomen, en rekent men er dus op, dat de uitk van een zoo onmiskenbaar voordeelig jaar zich ook volgende geheel zullen verwezenlijken. Daardoor is men, sommigen het uitdrukten, niet slechts gekomen uiterste grens, welke de voorzigtigheid veroorlooft te n maar deze grens zelfs overschreden. Met die behoed heid zou het veel meer hebben gestrookt, de ramin middelen te gronden op de gemiddelde opbrengst ged de laatste vier of vijf jaren. Ook in verband met h trekkelijk zeer gering saldo van *f* 39,775.50, waarm tegenwoordige begrooting sluit, zou de thans gevolgd delwijze ligt tot eene in de gevolgen noodlottige mi ning aanleiding kunnen geven.

Te meer reden scheen voor zulk eene beduchtheid staan, als men in de bijzonderheden der overgelegd ming trad. De Minister van Finantien heeft zich, onderstelling te regtvaardigen, dat de accijnsen in nagenoeg evenveel zullen opbrengen als in 1854, ondervinding beroepen, die in vele landen geleerd dat, wanneer een belangrijke accijns wordt opgeheven overige meestal meer opbrengen. In het afgetrokkene e men gaarne de juistheid dier opmerking en gelooft d met den Minister, dat onder gewone omstandighede afschaffing van den accijns op het gemaal eenen voor 's schatkist voordeeligen invloed zou uitoefenen op het bruik van andere levensbehoeften, die met accijns bezw blijven. Maar de omstandigheden zijn, met opzigt tot prijs der eerste levensbehoeften geenszins van gewonen Die prijs is voor alle buitengewoon hoog. Met name zij graanprijzen zeer aanmerkelijk gerezen en laat zich da vooreerst geene daling van wezenlijk belang verwach Maar al te zeer is het derhalve te vreezen, dat de ing tenen gedurende het grootste deel van 1856, in wee der afschaffing van den accijns op het gemaal, duur b zullen eten, en dat dus ook de gevolgen dier afscha in het genoemde tijdvak, wat de algemeene welvaart natie betreft, nog niet op eene zeer in 't oog vall wijze zullen worden gevoeld. Al ware het anders e bragten sommige accijnsen werkelijk, ten gevolge der afsc fing van het gemaal, in het aanstaande jaar meer op, laat zich dit toch volstrekt niet voorzien van andere d belastingen, gelijk die op den wijn en het gedistille Integendeel is het te verwachten, dat de laatstgenoe accijnsen, welke volgens de voordragt der Regering met aanmerkelijk bedrag aan nieuwe opcenten zouden wo bezwaard en waarvan de hoofdsom desniettemin op het c van 1854 is geraamd, beneden die raming zullen blij

Deze laatste opmerking is mede toepasselijk op de dir en indirecte belastingen. Ook van deze wordt thans r een veel te groot cijfer aan opcenten geheven, en dat c zou, volgens de voordragt der Regering, op nieuw e aanmerkelijke verhooging ondergaan. Die opdrijving m nadeelig op de opbrengst werken zoo niet van alle, toch van sommige dezer belastingen. Met name is het voorzien, dat na zulk eene nieuwe verhooging, wat perso en patentregt betreft, de oninbare posten zullen toenem Vreemd is het derhalve moeten voorkomen dat de Regeri wel verre van daarop te rekenen, het cijfer, dat in de laat jaren op de raming van de hoofdsom der opbrengst personeel en van patentregt voor ontheffingen, vermin ringen, afschrijvingen en oninbare posten werd afgetrokk met *f* 35,000 en *f* 15,000 verminderd heeft.

Meer bepaald is nog gewezen op de hooge raming opbrengst van de successieregten. Op de begrooting v 1855 werd deze opbrengst in hoofdsom op *f* 2,400,000 g raamd. Thans wordt daarvoor een half millioen meer u getrokken. Nu weet men zeer goed, dat de opbrengst v geene belasting in den laatsten tijd in zulk eene ster evenredigheid is toegenomen, als die der successieregte Men is tevens niet vreemd van het denkbeeld, dat d klimming voor een deel aan eene blijvende oorzaak, nameli de aanmerkelijk verhoogde waarde van meest alle vas eigendommen, is toe te schrijven. Maar tenzij men desweg beter worde ingelicht, blijft men gelooven, dat eene to vallige oorzaak, namelijk het openvallen van nalatenschappe van zeer enkele buitengewoon vermogende ingezetenen, va welke nalatenschappen het hoogste regt moest worden be taald, hier het meest gewerkt heeft. Is die gissing gegrond dan zou inzonderheid de raming van dit onderdeel gewaag en overdreven moeten worden genoemd. Nog onlangs is de Kamer herinnerd, dat over 1852 de hoofdsom der succes sieregten op *f* 2,350,000 was geraamd, en dat de opbrengs over dat jaar slechts *f* 2,180,565.40½ heeft bedragen. Men behoeft trouwens de in 1852 der Kamer medegedeelde state van de opbrengst der middelen gedurende eene reeks va jaren slechts in te zien, om zich te overtuigen, dat he successieregt tot de zeer wisselvallige bronnen van inkoms behoort.

Verscheidene andere leden erkenden volgaarne de juisthei van sommige der voorafgaande opmerkingen, maar konde desniettemin geenszins toegeven, dat de raming der middelen als een geheel beschouwd, te hoog was. Zoo men vroege wel eens voorbedachtelijk de opbrengst der middelen op een te laag cijfer geraamd had, was die raming thans meer in overeenstemming met den werkelijken staat van zaken in gerigt, en dit kon men niet anders dan goedkeuren. Het gezamenlijk cijfer der raming komt na aan de werkelijk opbrengst van 1854, maar blijft toch, als men de opbrengs der afgeschafte belastingen aftrekt en die der nieuw in te voeren bijtelt, nog eenige tonnen gouds beneden die opbrengst. Sedert verscheidene jaren is de algemeene opbrengst der middelen klimmend, en er bestaat geen afdoende grond om te vreezen, dat deze vooruitgaande beweging thans op eens een einde zou nemen. Teregt heeft ook de Minister van Finantien er op gewezen, dat de opbrengst der gewone middelen in de eerste maanden van 1855 weder veel grooter is geweest dan over hetzelfde tijdperk van 1854.

De meerdere opbrengst bedraagt, volgens de opgave in de *Nederlandsche Staats-courant* van 15 September jl.

over de acht eerste maanden van het loopende jaar eene som van *f* 1.646.649.54. Daaronder, men erkent dit, is ruim een millioen voor meerdere opbrengst der successie-regten begrepen; maar al brengt men dat cijfer niet in rekening, dan blijven toch nog ruim 6 tonnen gouds over. Ook indien derhalve sommige bronnen van inkomst gedurende het toekomende jaar niet zoo mild mogten vloeijen als de Minister berekend heeft, zou het evenwigt ligt door de meerdere opbrengst van andere middelen worden vergoed. Voegt men nu daarbij, dat, indien niet alle billijke verwachtingen falen, de koloniale baten over 1856 het cijfer van 15½ millioen, waarvoor deze op de raming zijn uitgetrokken, zeer verre zullen overtreffen, dan scheen uit het tot nu toe behandeld oogpunt geen afdoend bezwaar tegen de raming der middelen te bestaan.

Van de zijde dezer laatste leden werd de straks vermelde stelling, dat de raming der middelen voor 1856, ofschoon hoog opgevoerd, nog beneden de werkelijke opbrengst van 1854 blijft — wanneer daarbij de wijziging wordt in 't oog gehouden, die in de middelen zelve reeds heeft plaats gehad of volgens de voordragt der Regering met of in 1856 zou plaats hebben, — door eene berekening gestaafd, waaruit blijkt, dat de raming voor 1856 beneden de werkelijke opbrengst van 1854 blijft met een cijfer van *f* 387,322.38.

Voegt men nu daarbij, dat de verschillende ontvangsten en baten voor 1856, op *f* 1,659,696 geraamd zijn, dat is *f* 54,275.64½ minder dan deze buitengewone ontvangsten in 1854 hebben bedragen, dan laat zich aannemen, dat de tegenwoordige raming, afgescheiden van de koloniale baten, in 't geheel *f* 441,598.02½ beneden de werkelijke opbrengst van 1854 blijft.

§. 2. Bij de tot nu toe medegedeelde beschouwingen werd uitgegaan van de onderstelling, dat de middelen voor 1856 zouden worden toegestemd zoodanig als die door de Regering zijn voorgedragen. Intusschen heeft die voordragt, voor zoover de verhooging van opcenten op de meeste belastingen betreft, in al de afdeelingen grooten tegenstand ontmoet, en is de slotsom der daaromtrent gehouden overweging geweest, dat de meerderheid der leden verklaard heeft, aan de heffing dier nieuwe opcenten, welker voordragt reeds eenen pijnlijken indruk had gemaakt, haar zegel niet te kunnen hechten.

Men stelde daarbij op den voorgrond, dat alle verhooging van eene bestaande belasting de gebreken en onregtvaardigheden, die reeds aan zulk eene belasting kleven, te sterker doet uitkomen en te meer doet gevoelen. Onderscheidene onzer belastingen, met name ook de zegel-, registratie- en hypotheekregten, zijn, naar veler oordeel, reeds te hoog opgevoerd. Worden de opcenten daarvan verzwaard, de druk der belasting zal, juist daar waar verligting noodzakelijk ware, te grooter worden.

Nog veel meer gelden zulke bedenkingen voor de directe belastingen. Indien ook bij den tegenwoordigen hoogen prijs van alle voortbrengselen van den landbouw de grondbezitters geacht kunnen worden, zonder al te groot bezwaar, eene ruimere bijdrage aan de schatkist te kunnen doen, mag toch niet vergeten worden, dat de belasting op de ongebouwde eigendommen niet ten onregte meermalen is beschouwd als eene onveranderlijke grondrente, en dat met dit denkbeeld alle heffing van opcenten op dat fixum allermeest echter eene gedurige verhooging dier opcenten strijdig is. Verhooging der belasting op de gebouwde eigendommen zou zich alleen laten verdedigen, wanneer zij plaats had in verband met eene herziening van het kadaster, en dus de door den loop der tijden maar al te zeer verbrokene reden tusschen zuivere opbrengst en daarvan voor het Rijk geheven aandeel hersteld wierd.

Niet minder woog bij sommigen de bedenking, dat de grondbelasting en het patentregt de eenige zuivere belastingen op de inkomsten zijn, die hier te lande bestaan, en dat dus door het verhoogen dier belastingen de eenzijdigheid, welke te dezen aanzien in ons belastingstelsel heerscht, alweder vergroot zou worden. Het grondbezit, de handel en de nijverheid zouden meer dan te voren worden gedrukt, terwijl zij, die hunne inkomsten uitsluitend uit de renten van staatspapier trekken, voortdurend van alle bijdragen uit die inkomsten verschoond blijven.

De belasting op het personeel drukt nu reeds te zwaar op den minder gegoeden burgerstand. Eene verhooging daarvan moet op het welzijn van een zoo belangrijk deel der natie, hetwelk buitendien met groote bezwaren te kampen heeft, zeer nadeelig terugwerken.

Deze en andere bedenkingen moeten van dubbel gewigt worden geacht, als men het oog slaat op de omstandigheden, waaronder de voorgestelde verhooging van opcenten zou plaats hebben. Menig huisgezin bevindt zich, ten gevolge van den hoog gestegen prijs der levensmiddelen; reeds in kommervollen toestand. Die kommer zou niet weinig worden vermeerderd, indien men daar ondervond, dat in den loop van 1856 een grooter bedrag dan te voren aan directe belasting moet worden opgebragt. De afschaffing van den accijns op het gemaal heeft plaats gehad met het doel om de lasten der natie te verligten. Het is in menig opzigt wenschelijk, dat die afschaffing dit karakter zuiver blijve behouden. Intusschen zouden velen in den lande bezwaarlijk dien maatregel uit dat oogpunt kunnen blijven beschouwen, indien zij, juist uit hoofde der afschaffing van het gemaal, eene verhooging der door hen aan het Rijk op te brengen directe belasting ondervonden.

Reeds zijn vele aanzienlijke gemeenten in het Rijk, ten gevolge der afschaffing van het gemaal van rijkswege, genoopt geworden ook alle gemeentelijke heffing van dien aard te laten varen. Dit kan echter veelal niet geschieden zonder dat de gemeente-opcenten op grondbelasting en personeel worden opgevoerd tot het maximum, bij de gemeentewet toegelaten. De thans voorgestelde verhooging van rijks-opcenten op de directe belastingen zou met die verhooging te zamen treffen en dien ten gevolge in menige gemeente het gezamenlijk bedrag der opcenten op die belastingen een veel te hoog cijfer bereiken. Om dit in het oog te doen vallen bragt men berekeningen ter tafel, waaruit bleek, dat, bij het aannemen der tegenwoordige regeringsvoordragt, in gemeenten, waar het maximum van opcenten geheven wordt, de gezamenlijke rijks-, provinciale en gemeente-opcenten op de gebouwde eigendommen voortaan zouden bedragen: in Gelderland 47, in Zuid-Holland 48, in Noord-Holland 49, in Friesland 49^5, in Limburg 54^5 en in Groningen zelfs 57^5. In diezelfde provincien zouden voortaan de opcenten op het personeel kunnen klimmen tot 57, 55^5, 59, 58 en 62. Het behoeft le wel geen betoog, dat dit te ver ging en althans de opbrengst van het personeel op den duur aanmerkelijk zou benadeelen.

Alleen tegen de verhooging van opcenten van den accijnsen op den wijn en het gedistilleerd bestonden, volgens het oordeel der meerderheid, niet die overwegende bezwaren, ofschoon men erkennen moest vrees te koesteren, dat de Regering zich in hare berekening bedriegen zou van uit deze bronnen van inkomst juist zooveel meer te zullen ontvangen als de opcenten hooger wierden. De bekende regel, dat eene hoog opgevoerde belasting naar evenredigheid minder opbrengt, scheen hier uit het oog verloren. Andere leden beriepen zich intusschen op het voorbeeld van gemeenten, waar de belasting op het gedistilleerd buitengewoon hoog is opgevoerd en waar echter sedert die verhooging geene betrekkelijk mindere opbrengst plaats heeft.

Ook tegen eene verhooging der belasting van de gouden en zilveren werken had men op zich zelf geen bezwaar, maar wel moesten vele leden er krachtig tegen opkomen, dat die verhooging plaats zou vinden door middel van opcenten. Bij het vaststellen der wet op den waarborg van 18 September 1852 (*Staatsblad* no. 178) werd in art. 108 uitdrukkelijk bepaald, dat van de belasting op de gouden en zilveren werken geene opcenten zouden worden geheven. Die bepaling werd niet zonder een goed en erkend doel daar nedergeschreven. Overtuigd dat het stelsel der opcenten de verkeerde strekking heeft van allerlei noodelooze verwikkelingen in de heffing der belastingen te doen ontstaan, wilde de wetgever het bewijs geven, dat hij voortaan, althans waar geene enkele afdoende reden daarvoor pleiten kon, dien weg niet meer betreden zou. Thans, naauwelijks drie jaren later, wil men dat besluit weder krachteloos maken; van een vroeger bij de wet aangenomen beginsel afgaan, zelfs zonder de deswege vastgestelde bepaling uitdrukkelijk te herroepen, en dat wel zonder eenige noodzakelijkheid. Zoo toch het regt van waarborg geacht wordt meer aan den lande te kunnen opbrengen, is eene regtstreeksche verhooging van de hoofdsom dier belasting allezins denkbaar.

Enkele leden toonden zich zoo zeer tegen verhoogde opcenten op de directe en indirecte belastingen gestemd, dat zij, veel liever dan daaraan hunne toestemming te geven, eene geheel nieuwe belasting zagen ingevoerd; waarbij dan het heffen van een verbruikregt op de koffij, den tabak en de speelkaarten ter sprake werd gebragt.

Tegenover het tot nu toe ontwikkeld gevoelen stond dat van een zeker aantal leden, die wel moesten erkennen, dat de voordragt der nieuwe opcenten hun niet aangenaam was geweest, maar toch door die voordragt geenszins eenen pijnlijken indruk hadden ontvangen, en zulks om de zeer eenvoudige reden, dat zij het voorstel dier heffing hadden verwacht. Zij herinnerden daarbij wat ter gelegenheid van het regeringsvoorstel betrekkelijk den accijns op het gemaal is voorgevallen, hoe men daarbij lang geredetwist heeft over een gedeeltelijk aequivalent van die belasting, en hoe ten slotte van het deswege plaats gehad hebbend overleg, art. 2 der wet van 13 Julij 1855 (*Staatsblad* no. 103) in de wereld is gekomen, bij welk artikel de heffing van opcenten is voorgeschreven op dezelfde belastingen, die de Regering thans daarmede bezwaren wil. Hunnes inziens vorderde de goede trouw, dat die wetsbepaling ten uitvoer wierd gelegd, en wel in haren geheelen omvang. Daarom kwam het ook niet te pas thans eene splitsing tusschen de voorgestelde opcenten te willen bewerken, en die, terwijl men ze voor de eene belasting aannam, voor de andere te verwerpen. Al de bezwaren, thans tegen de verhoogde opcenten op sommige belastingen ontwikkeld, waren ook tijdens de beraadslaging over de afschaffing van het gemaal geopperd, doch toen geoordeeld niet op te wegen tegen het groote voordeel, hetwelk die afschaffing aanbood. De Kamer had bij de behandeling der wet van 13 Julij 1855 daaruit het voorstel om ook den accijns op het geslagt en dien op de zeep met nieuwe opcenten te bezwaren, doen wegvallen en dus hier eene soort van keuze gedaan. Zij had zich zelve een rigtsnoer gesteld, waarvan thans, zoo weinige maanden later, niet moest worden afgeweken. Allerminst kwam het in aanmerking, de eenmaal bepaalde opcenten door het invoeren eener geheel nieuwe belasting te doen vervangen, en dus de Regering te dwingen, zich op een terrein te wagen, dat blijkens velerlei ondervinding zoo overgroote moeijelijkheden aanbiedt. Dan alleen zou men zich tegen het heffen der nieuwe opcenten kunnen verklaren, wanneer het bleek, dat zonder de heffing daarvan het evenwigt tusschen uitgaven en middelen kon worden bewaard; maar men had slechts een blik op de tegenwoordige Staatsbegrooting in haar geheel te slaan, om zich te overtuigen, dat dit niet het geval is. Zij sluit, gelijk reeds meermalen is aangemerkt, met een voordeelig slot van niet meer dan *f* 39,775.50.

(Vervolg hierna.)

's Gravenhage, 18 October.

In tegenspraak van het berigt, in eenige dagbladen opgenomen, dat Z. Exc. sir Ralph Abercromby, Minister van Groot-Brittannie bij het Ned. Hof, zou worden vervangen, kunnen wij melden, dat Z. Exc. weldra in deze residentie wordt terug verwacht.

Volgens eene van zijner Majesteits consulaat-generaal te Lissabon ontvangen mededeeling, is door het Portugesche gezondheidsbestuur bekend gemaakt, dat de haven van Amsterdam beschouwd wordt als van cholera besmet te zijn, en dat de overige Nederlandsche havens, als door die ziekte bezocht, verdacht worden verklaard.

Een Weener dagblad had gezegd en op het gezag daarvan is het door andere bladen overgenomen, dat de uitvoer van granen uit de zee van Azoff voor de neutrale schepen is toegestaan. Het te Brussel uitkomende dagblad *le Nord* zegt nu echter uit eene goede bron te weten, dat een enkel handelaar te Triëst verlof van de Russische regering verkregen heeft, om de granen uit te voeren, die hij op de kust der zee van Azoff bezat, en van de verbonden Mogendheden de toestemming om die over de Zwarte zee naar zijne pakhuizen te vervoeren, maar dat op deze ééne uitzondering na, het verbod van uitvoer met al de gevolgen daarvan, in volle kracht blijft. De verbonden regeringen verzetten zich van hare zijde niet tegen den uitvoer van granen uit de zee van Azoff. Mededeelingen uit Piemont houden in, dat aan handelschepen toegestaan zou worden granen in de genoemde zee te laden. Zij kunnen te midden der escaders doorvaren en zullen alleen aan dat onderzoek onderhevig zijn, dat door den oorlog met Rusland onvermijdelijk noodzakelijk is.

Mag men een gerucht gelooven, dan zullen er maatregelen genomen worden, om voortaan bij het kamperen van troepen de inwoners van de nabijgelegen plaatsen van zoo veel misnoegen verwekkende inkwartiering te verschoonen. *(Arnh. Ct.)*

Z. M. de Koning, die zoo gaarne iets goeds ondersteunt, en ook de verzameling van boek-, plaat- en kunstwerken en andere voorwerpen, waarvan ten behoeve van het op te rigten standbeeld van *Lourens Janszoon Koster*, eene verloting zal gehouden worden, met eene aanzienlijke bijdrage vermeerderde, heeft mede voor een belangrijk getal loten gelieven deel te nemen. Dat voorbeeld vinde bij velen wier oplettendheid nog niet op deze onderneming mogt gevestigd zijn, navolging, hetgeen ongetwijfeld geschieden zal, als men den voor deze gelegenheid opgemaakten catalogus raadpleegt, en de tentoonstelling bezoekt, van waar men niets anders dan een aangenamen indruk zal mede nemen. *(N. R. C.)*

De commissie uit de 's Gravenhaagsche boekhandelaren, belast met de verzameling ter verloting ten voordeele van het standbeeld van Lourens Janszoon Coster, heeft bekend gemaakt, dat de tentoonstelling der ingezonden boeken en voorwerpen gedurende deze geheele maand October geopend blijft, ten huize van den boekhandelaar Martinus Nijhoff, in de Raamstraat, te 's Gravenhage, en wel *gratis*, op vertoon van een lot of van een toegangbiljet, het laatste bij de leden der bovengemelde commissie alhier, ***kosteloos*** tebekomen.

Gisteren avond werd door den welEerw. heer J. Herman de Ridder, Remonstrantsch gereformeerd predikant alhier, in de Groote Kerk voor eene talrijke schare, eene opwekkingsrede gehouden over het Nederl. Bijbelgenootschap, hetwelk de redenaar, naar aanleiding van Lucas X:21*a*. voorstelde, als door het doel wat het beoogde, de middelen, welke het bezigde, en de wijze, waarop het werkzaam was, het welgevallen te wekken van den Heer der kerke. Uit het verslag, waarop de spreker telkens de aandacht vestigde, bleek, dat in het afgeloopen jaar een getal van 32579 bijbels voor niet of voor laag gestelden prijs waren uitgegeven; dat de Javaansche Bijbel geheel afgedrukt en verzonden was; dat de voorbereidende werkzaamheden ter vertolking der in de Makassaarsche, Boegineesche en Bataksche talen werden voortgezet. Schoon de staat der geldmiddelen van het genootschap gunstig mag genoemd worden en de oprigting van twee nieuwe afdeelingen van voortdurenden bloei getuigde, toonde echter de spreker aan, dat een getal van 167 leden en 7 begunstigers, welke onze afdeeling telt, veel te gering moest genoemd worden. Hij bragt hulde aan de nagedachtenis van wijle vrouwe Deel, wed. van Mr. G. J. Juijnboll, die aan de afdeeling eene som van *f* 3000 gelegateerd had, en gewaagde herhaalde keeren met hooge ingenomenheid van de bijbelvereeniging hier ter stede, die, behalve de 553 bijbels door onze afdeeling uitgereikt, ruim duizend boekwerken, deels exemplaren der H. S., deels gezang- en psalmboeken verspreidde, voorts door tal van christelijke inrigtingen, aanspraak heeft op veler toetreding en medewerking en bij de intrede van haar veertigste levensjaar, nieuwe blijken had gegeven, de eere te willen bevorderen van den Christus, die, gelijk met den spreker door velen vurig werd afgebeden, voor allen en boven allen met zijnen geest dale in allen!

Men verneemt uit goede bronnen, zegt *de Wekker*, dat eerstdaags publiciteit zal gegeven worden aan een plan tot het vervaardigen eener kaart, op vrij groote schaal, van de provincie Noord-Brabant, voornamelijk ingerigt voor schoolgebruik. Op de algemeene onderwijzers-vergadering in het 8e district van de provincie, gehouden te Leusden, den 8 Aug. jl., werd daartoe een voorstel gedaan. De respective school-opzieners van het 8e en 9e district, de heeren Verschoor en Loke, ware voorstanders van een goed en degelijk onderwijs, hebben dit plan in den boezem der provinciale commissie van onderwijs overgebragt, alwaar het zulk een algemeenen bijval mogt ondervinden, dat nu door genoemde commissie de noodige voorbereiding beraamd is tot het uitschrijven eener prijsvraag, om zulk eene kaart te vervaardigen. Eene aanzienlijke premie zal de best gekeurde kaart te beurt vallen. Wij berigten met weinige woorden deze doelmatige onderneming, om er meerdere bekendheid aan te geven en de heeren vervaardigers van landkaarten in ons vaderland op deze onderneming opmerkzaam te maken.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het *Hôtel de l'Europe* afgestapt de graven Joseph en Herman Potocki, de graaf Kossakowski, raad van State in Rusland, en de gravin A. Plater, met familie, alle komende van Petersburg en de heer H. Gromalimski, komende van Psarskie.

---

* **Scheveningen**, 18 Oct. Sedert den 10den dezer zijn alhier aangekomen twee haringschuiten, als een van den heer T. de Jager Gzn. met 36,000 en een van den heer P. Varkevisser met 42,000 stuks. De vangst blijft schaars.

Amsterdam, 17 Oct. In eene plegtige teregtzitting der Arrondissements-Regtbank alhier, werd heden Jhr. Mr. C. H. Backer, als regter-plaatsvervanger bij deze regtbank geïnstalleerd door den president der regtbank, Mr. M. C. van Hall, die eene sierlijke en hartelijke toespraak hield. Die rede werd door den heer Mr. C. H. Backer beantwoord, bij welke gelegenheid hij tevens de leden der balie toesprak. Mr. S. P. Lipman, fungerend deken der orde, beantwoordde hem.

* **Utrecht**, 16 Oct. Na onderscheidene stemmingen en herstemmingen is eindelijk, met het lot tegen Ds. Gildemeester, tot herder en leeraar voor de Nederduitsche Hervormde gemeente alhier beroepen: Ds. Barger, predikant te Vreeland.

Rotterdam, 16 October. Dezer dagen is door het Bestuur van het *Schoolfonds voor kinderen van behoeftige Protestantsche ouders*, die niet in de termen vallen om op Diaconie- of Stadsscholen onderwijs te kunnen ontvangen, aan de leden en begunstigers het jaarlijksche verslag en den staat der geldmiddelen medegedeeld. Uit een en ander blijkt, dat deze hoogst weldadige inrigting in het afgeloopen jaar, door de bijdragen der leden en de milde giften van sommige edele stadgenooten, op nieuw aan 135 kinderen op Bewaar-Tusschen- en Burgerscholen goed en doelmatig onderwijs heeft verschaft, en wel aan de zoodanigen, die anders, van alle onderwijs of opleiding verstoken, aan diepe onkunde en onbeschaafdheid ter prooi zouden blijven. Hoezeer het Bestuur zich verheugt over den toenemenden bloei dezer inrigting, zoo moet het evenwel met innig leedwezen bekennen, dat het getal kinderen, dat nog ter plaatsing overig blijft, zeer belangrijk is te noemen en alleen uit gebrek aan genoegzame deelneming van leden of begunstigers door het Bestuur aan die dringende aanzoeken voor alsnog geen gehoor is kunnen gegeven worden. Mogten onder de vele zegeningen, welke ons dierbaar Vaderland en de bloeijende stad onzer inwoning ondervinden, en bij de vermeerderde dagelijksche behoeften, vooral bij de arbeidende klasse, vele stadgenooten zich geneigd gevoelen iets tot eene instelling bij te dragen, die de bevordering van de hoogste belangen der kinderen van minvermogenden ten doel heeft. De jaarlijksche contributie als lid is 10 cent per week of *f* 5,20 's jaars. Wij weten dat het Bestuur van het schoolfonds, bestaande uit de heeren Dr. M. C. Mensing, M. Storm, A. P. L. Spuybroek en F. H. Görlitz, ten allen tijde bereid blijft inlichtingen aangaande deze inrigting te geven.

Schiedam, 17 Oct. Jl. Zondag heeft het corps officieren der dienstd. schutterij met den heer luit.-kol. Roelants aan het hoofd, den heer kapitein A. Kerdel, in smaakvollen vorm, een aandenken met toepasselijk inschrift aangeboden, ter gelegenheid van zijne 25jarige betrekking bij gemelde schutterij te dezer stede. *(S. C.)*

Hoorn, 15 Oct. In de laatst gehoudene gemeenteraadsvergadering is besloten den accijns op het gemaal te blijven heffen tot 1860, of minstens zoolang, tot men er in slagen zal eene betere belasting daarvoor in de plaats te stellen.

Poortugaal. Op het land van den bouwman W. Snijker alhier, is dit jaar het verbouwen van paardenboonen op voordeelige wijze geslaagd; gemiddeld zijn de stengels elk beladen geweest met 30 à 40 peulen, zelfs is er één onder gevonden, die 54 volwassen peulen telde en waaruit ruim 200 boonen zijn gedopt. Deze opbrengst van slechts éénen boon verdient wel als zeldzaam en als bewijs van buitengewone vruchtbaarheid vermeld te worden.

Maastricht, 15 October. Als men thans komt aan het noordelijk gedeelte dezer stad, vindt men alles vol bedrijvigheid tot den aanleg van den spoorweg van hier naar Hasselt (Belgie), die in verbinding met dien van Aken wordt voortgezet en den 1 Julij van het aanstaande jaar gereed moet zijn.

De Boschpoort uitgaande, ziet men o. a. tot dat einde eene doorsnijding in het bastion Dibbets gemaakt, waardoor de passage komt, om vervolgens met eene brug over de gracht der vesting naar het stationsplein te gaan, dat op het glacis, nabij het Zuid-Willemskanaal, komt te staan. Dan regts afgaande, ziet men de kolossale aanleg eener brug over de Maas. Deze brug, alleen ten dienste van den spoorweg, rust op zeven pijlers, wordt geheel van ijzer vervaardigd, ligt waterpas, en heeft eene lengte van 194 el. Men roemt zeer het plan, dat alles smaakvol daarstelt, en voor de scheepvaart niet de minste hindernis zal te weeg brengen. *(U. C.)*

Leeuwarden, 16 Oct. In de laatste weken kan men berekenen, dat ongeveer 4000 kalveren in deze provincie voor Pruissische rekening zijn opgekocht. Zij worden met groote kudden naar dit land vervoerd, om daar het runderras te veredelen. Gemiddeld kan men de koopprijs dezer dieren op *f* 30 stellen, zoodat hierdoor alleen *f* 120,000 in dit gewest gekomen zijn.

Groningen, 16 Oct. De heden gehouden Zuidlaarder herfstmarkt, eene der voornaamste markten van Drenthe, welke gewoonlijk duizende bezoekers tot zich lokt, was ook heden, in weerwil van het regenachtige weder, vrij goed bezocht. De passage van rijtuigen door deze stad duurde onafgebroken voort en een groot aantal nieuwsgierigen was heden middag te been, om de marktbezoekers te zien terugkeeren. Volgens eene gedane telling, zijn heden morgen de Heerepoort uitgereden 692 rijtuigen, bespannen met een à twee paarden en ongeveer 60 losse paarden.

§ § **Balk**, 15 Oct. In het nabijgelegen dorp Wijkel had eergisteren nacht, de navolgende brutale diefstal plaats: Mej. de weduwe J. H. S. aldaar in de nabijheid met eene oude doove dienstmeid een buitentje bewonende, werd in dien nacht, door een zwart gemaakt manspersoon, die zich, zoo als later bleek, door het dakvenster toegang had verschaft, gewekt, welke haar door bedreigingen de sleutels der secretaire wist te doen afgeven — waaruit hij eene som van ongeveer *f* 500, benevens eenige gouden voorwerpen ontvreemdde, waarmede hij zich verwijderde.

Dat de justitie zich ernstig aan deze zaak laat gelegen leggen, behoeft wel niet te worden gezegd.

Men meldt uit Stuttgardt, van den 13 jl., dat met de vermindering van de broodprijzen ook die der aardappelen zoo gedaald zijn, dat het verschil met die van de vorige maand ¼ bedraagt.

In de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* leest men het volgende schrijven:

Aan de Redactie van de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode.*

Mijne Heeren!

In het nummer uwer Courant van 15 dezer, wordt een artikel gelezen, luidende in den aanhef als volgt:

»De *Amersfoortsche Courant*, thans, naar men verzekert, het »orgaan van Mr. C. C. E. d'Engelbronner, secretaris-generaal »van het Ministerie van Justitie, deelt het volgende mede» enz.

Het is mijne gewoonte niet om dagblad-artikelen, waarin mijn naam genoemd of op mijn persoon gedoeld wordt, te beantwoorden; en van dien regel zoude ik ook, met opzigt tot de bovenstaande mededeeling van uwen *Bode*, niet zijn afgeweken, dewijl ik bij de redactie geene onheusche bedoeling mag vooronderstellen.

Hetzelfde berigt echter is door andere dagbladen overgenomen en wordt op verschillende wijzen gecommentarieerd. Uit dien hoofde zie ik mij thans verpligt de bedoelde mededeeling openlijk te logenstraffen, met de algemeene verklaring: *»dat geen enkele Courant mijne medewerking heeft, — veel min mijn orgaan is.»*

Ik verzoek UEd. dezen brief in een der eerstvolgende nummers van den *Bode* plaats te verleenen, en heb de eer met alle achting te zijn,

Mijne Heeren!

UEd. Dw. Dienaar,
Mr. C. C. E. d'ENGELBRONNER,
Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Justitie.

's Gravenhage,
16 October 1855.

Aanbestedingen.

Den 15 Oct. is aan het provinciaal gouvernement te 's Bosch aanbesteed: de voortzetting van den aangelegden weg van Eindhoven naar de Belgische grenzen, in de rigting van Arendonk, bestaande in de daarstelling van de aardebaan met de daarin behoorende kunstwerken, van de scheiding der gemeente Veldhoven en Steensel af tot de Belgische grenzen aan de scheiding der gemeenten Reussel en Arendonk, over eene lengte van 19280 ellen. Dat werk is aangenomen door den heer van de Wiggelaar, te Grave, voor eene som van *f* 26,000.

Den 15den dezer is op 's Rijks-werf te Amsterdam de openbare aanbesteding gehouden van het opmetselen en verrigten van de verdere voorzieningen en werkzaamheden ter reconstructie van de groote sleephelling no. 2, waarvan aannemer werd de heer J. Rietsnijder, voor de som van *f* 20,490.

Den 18 Oct. is aan het Ministerie van Marine aangenomen de levering van 2,500 kan jenever met den accijns, door den heer C. F. Ris te Schiedam voor *f* 45.98 de 100 kan, en van 5,700 kan jenever, zonder den accijns, voor *f* 29.79 de 100 kan, door denzelfden; van 1,500 pond koffij, door den heer van der Velden, voor *f* 65.95 de 100 Ned. p.; van 1.200 ponden suiker, door den heer T. Dijkman, voor *f* 63.50 de 100 Ned. p. en van 6000 ponden witte zeep, door den heer P Zuydhoek, voor *f* 35.99 de 100 Ned. p.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Zaturdag, 20 Oct. 6½ ure. CHARLES VI. Grand opéra en cinq actes.

Kon. Holl. Schouwb., Vrijdag, 19 October 7 ure. MASKER EN GELAAT. Tooneelspel in 3 bedrijven naar het Engelsch. Daarna: DE HEIDEN-KONINGIN. Vrolijke vaudeville in één bedrijf. Beide stukken nooit alhier vertoond.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.
11e LIJST. 5e KLASSE.
Uitgekomen Hooge prijzen:
No. 10662, 6692 en 19787 *f* 1000.

Advertentiën.

Per Telegraaf.

Een berigt van Vorst Gortschakoff van den 16 October meldt, «dat er slechts eene kanonnade tusschen de sterkte KINBURN en vijandelijke kanonneersloepen heeft plaats gehad. Tot den avond toe hadden de bondgenooten niets naders ondernomen.»

Hetzelfde berigt bevestigt, «dat de aanval van generaal Murawieff tegen KARS niet geslaagd was, ten gevolge van het sneuvelen of verwonden van eenige bevelhebbers, in het begin van den strijd (zie hierboven). Ondanks de geleden verliezen, hadden de Russen een 14tal vaandels veroverd en was de blokkade van Kars op den ouden voet hersteld.»

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 18 October 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	68 11/16	—	—
Dito dito 1844.	3	75	—	—
Dito dito 1844.	4	92 11/16	7/8	7/8
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	89	1/8	—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	101 1/8	1/4	1/4
Dito 1828—1829 . .	5	100	5/8	—
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	67	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	—	—	—
Hope en C°. 1840.	4	—	—	—
Stieglitz.	4	74 3/8	—	—
dito 1854.	5	80 3/8	1/2	1/2
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	—	—	—
POLEN. Certific. . .	4	—	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		143 1/2	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 1/8	[illegible]	3/16
Buitenl.	3	37 5/8	3/4	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	31 9/16	11/16	11/16
Cert. Coup.		4	—	—
Amortisable.		5	—	—
PORTUG. Lond. . . .	3	39 3/4	13/16	—
OOSTENR. Metal. . . 1816—1852. . . .	5	62 7/8	63 1/16	—
Dito 1849—1854. .	5	73 7/16	1/2	1/2
Dito Zilv. Nation. .	5	67	1/8	67
Dito 1847—1852. .	2 1/2	31 7/8	15/16	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	—	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	98 5/8	—	—
PERU »	4 1/2	—	—	—
MEXICO »	3	19	—	—
GREN. »	2 3/4	17 1/2	5/8	—
Uitgestelde.		6 1/2	9/16	—
ECUAD. Lond. . . .		3 1/4	—	—
VENEZ. » . . .	4	26 3/8	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Ondanks de lagere buitenlandsche noteringen was de markt vrij vast. Alleen Oostenrijksche flaauw.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	87 3/8 à —
Spanje.	1 1/4	»	19 1/8 à 19 1/4
Mexico	3	»	20 1/4 à

De Engelsche Bank heeft haar disconto tot 6 pCt. verhoogd.

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
» »	3	» »	—
Spanje	3	»	—
»	1 1/4	»	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5 pCt.	
Nationaal	5 »	—
Wissel London	»	—
Zilver	»	—

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.